

מה קרה במלכת סעדון

אחוז. אבל קשה לומר שההצבעה ערה. חייבים לעשות מאמץ כדי לא להירדם.

כל כמה דקות קם אחד מחברי הקלפי ויוצא לסיבוב קטן בחצר. לפעמים יוצאים אפילו שניים או שלושה. אם מופיע לפתע מצביע — יכולים שלושת החברים הנותרים לספול בו.

ניכנס חיים שואף — גבר מוצק, גבוה, לבוש מיכנסיי התעמלות קצרים. איתו אין בעיות. אבל אשתו אינה רשומה ברשימת בעלי זכות הבחירה. מישוהו אומר לו שצריך היה להגיש עירעור בעוד מועד. אם תגיש עירעור עכשיו, זה יעזור לבחירות הבאות.

הגבר המוצק משיב קצרות, בטון של זילזול: "בפעם הבאה, זה יהיה בסדר! כאילו הוא עצמו יפליק אגרוף לשרהפנים כדי להבטיח זאת. סוף-סוף אלוף ישראל באיג' רוף או לא אלוף ישראל באיגרוף?

קדפי 40078. רחוב מונטיפיורי 4, חיפה

19.50 — סימה פולסקי ניגשת אל חברי ועדת-הקלפה, כשתעודת זהות בידה. האיש מאחורי השולחן בודק, מחליט שסימה אינה זכאית להצביע. הסיבה: בתעודה היא מופיעה כאורח ברית-המועצות.

כרגיל, פורצת שערוריית-זוטא. סימה היא המקוממת את הנוכחים. לברסוף, מרשים לצבירת החיננית להצביע. חברי ההצעה מוכנים להשתכנע שפקיד-הרישום שהכין את התעודה עבור צפורה, אשם, ולא היא עצמה.

קלבי 50433. שדרות קק"ל, תל-אביב

22.10 — תושבי הסביבה הלכו לישון. מחר מחכה לכולם יום עבודה קשה. פעילי המפלגות יושבים לנוח על השרפרפים, בפתחי בתי-הקפה. מוסיקה מזרחית צרחנית פולחת את החלל. שומעים את קול קהיר ודמשק. מפעם לפעם נעצרת מכונית ליד אחד הבתים. מתוכה קופץ בחור צעיר ומקיש בכוח על דלת קרובה. מעירים אנשים משנתם, את אלה שלא הצביעו, וסוחבים אותם בפיומזות לקלפי.

מועדון מרחבי כדת ונדון

בקלפי שכך הזרם עד לקצב של בוחר אחד לחמש דקות. בעיקר באים עתה להצביע פעילי המפלגות, שבמשך היום הביאו אחרים לקלפי. לחברי ההצעה אין על מה לדבר. שואלים למה הם, למה אין רוח ואפילו לא מחכים לתשובה. שני משקיפים חשים מצטרפים, לקראת הסוף. חיים שור, חבר משק שובל, רכז השומרה-הצעיר, הוא עתה משקיף מפיץ. השני הוא נציג הרשימה הערבית י"א. בחור צעיר ובלונדי. רואים שאפילו לא יודע מי עומד בראש השימחה.

"מה אתם רוצים ממני", אומר אלכסנדר שיינגולד (16), תלמיד בית-ספר תיכון, המיצג את ערביי מפא"י. "שלחו אותי ממפא"י או באתי. אינני יודע מה יש לי לעשות כאן. בין כה וכה יש כאן משקיפים ממפא"י."

קדפי 50433. שדרות קק"ל 68. תל-אביב.

22.45 — שקט גמור. איש אינו בא להצביע. במקום הבוחרים באים שני צעירים עליונים ממק"י, כשבדיהם כתבי-מינוי למשקיפים. מיד מתפתח ויכוח חם.

למה אין בברית-המועצות חליפות? כן, אבל כמה עולה הלחם בארצות-הברית? הנה היה איש מק"י במפעל-המים בתל-אביב, והוא אמר שצריכים להשמיד את המדינה. אהה, כבר שמענו על כאלה! הוא בטח היה סוכן השב"מ, שתפקידו להשמיד את המפלגה! או למה מק"י אינה דואגת למדינה, כמו שהקומוניסטים הצר-פתיים דואגים למדינתם שלהם? חכו, עוד יבוא יום ותראו מה זה מק"י!

תוך-כדי ויכוח, המלווה חיוכים וקריצות-עיניים בין נציגי המפלגות, אך שהמק"יסטים משתתפים בו בלהט קנאי, מתקרבים אנשי הקלפי איש לרעהו. מסתבר כי הליבראל הצעיר הוא מתמחה למשפטים בשם אלכסנדר ינובסקי. המפא"יניק לידו הוא אריה בלום, מנהל-עבודה במפעל-המים של העירייה. מול המק"יסט, עולה מבלוגריה הגר ביפו, מתייצב סדרן הקלפי, שבא ב-1946 מברית-המועצות. אתה יודע מה קורה ברוסיה? אני יודע מה קורה ברוסיה!

"אבקש להפסיק!" משטע לפתע היושב-ראש. זוג קשיש עומד בפתח. מצביעים מתאחרים. האם הם בכלל רשומים כאן? לא. מה לעשות? לכו לדואר.

הזוג יוצא, ממרמז. "חבר שלנו חזר עכשיו מביקור ברוסיה... מתחיל שוב צבי אורח, איש המפד"ל בח"י. דה. המק"יסט אינו מתרשם. "הכל הסתה", הוא קורא בזעם, "מה זה, בשכונה שלי אף פעם אין אפילו מניין לתפילה!"

קדפי 05566. אור-יהודה.

23.00 — יא-ליל יא-ליל! איזה כיף, איזה אחירה. עשן הסיגריות עוטף את שולחן ההצעה, מוחמד עבר אליהאב ותימורתו שרים לנו משייר-ערב, והסדרן העמים חופן של גרעיני-אבטיח קלויים בין טופסיה המגחכים של ועדת הבחירות.

בסך הכל, מועדון מרחבי כדת וכדון. מחליף ה"יור" מספר ציזבאט. זהו גבר גדול ושמן, יליד קאהיר. כן, היה שם אלוף בהרמת מישקלות. גם פה התחילו להרים מישקלות. אבל המישקל נפל לו על הרגל, יא חרם, וגמרנו עם כל העסק. טוב לפחות שזה עזר לקבל גיבויים קלים בצבא.

"בקיצור", הוא אומר בהרחבה, "מה אספר לכם. אונ"י טורות שלמות. אתם יודעים שהייתי בקורס הראשון של מישמר הגבול? לקחו אותנו לשפר-עם."

שם היה לו משפט. הסיבה דווקא מצניינת, אבל זה באמת ארוך מדי. "בקיצור: נתנו לי עונש. מה העונש? אני

יחזקאל גרז: "ככה זה. כשיש תור, כולם רוצים לשם. חושבים שמחלקים משהו טוב."

האישיות הציבורית: "זה מזכיר לי סיפור שחבר שלי סיפר לי. הוא הגיע מרוסיה רק לפני שנתיים. הוא סיפר לי שפעם הלך ברחוב, במוסקבה, וראה תור ארוך. הוא גם כן נעמד בתור. אחרי הרבה זמן ראה אנשים ניכנסים לבניין, אבל לא יוצאים. הוא שאל: איזה תור זה? ענו לו: תור לארונות מתים. ניכנסים מכאן חיים ויוצאים מצד שני, בתוך ארון."

צחק פחות-אירו-תר-כללי. היוצא-מה-הכלל היחיד הוא ה-משקיף מטעם מק"י. הוא אינו מוכן לבלוע את הפגיעה הזאת בסדר-החיים המפלגות הסוציאליזם. "על סמך מה אתה מספר את זה?" שואל נועם. "ראית את זה בעצמך?" הוי, ההומור, טובאריש, ההומור!

והוא גם חשוך, נוסף לכל, החבר של מק"י. כשהופיע צלם העולם הזה, סינן הבחור בין שניו: "כן, תצלמו ותשלחו את התמונה לאמריקה, בשביל להראות איזה דמוקראטיה יש כאן!"

קדפי 40084. בית יצ"ל, חיפה

17.15 — היום היה יום נשואיהם המיועד של שני חיפאים צעירים. היא — פעילת מפ"ם; הוא — מאנשי לאחדות העבודה. ברגע האחרון בוטל טקס הנשואים. הסיבה: מריבה פוליטית שפרצה בין בני-הזוג, בדרכם לקלפי, שעתים לפני החתונה המיועדת.

קדפי 50448. בית-ספר חסן עראפה, יפו

18.05 — עד כה הצביעו כ-40 אחוז מבעלי זכות הבחירה בקלפי, המונה 799 בוחרים פוטנציאליים. הלחץ גובר והולך. הפעם רוב המצביעים הם ערביים. כימעט כל הנשים הערביות הן בהריון, בחודשים האחרונים, כאילו נערכה הקלפי בבית-חולים לידולות.

"זאת העונה, עכשיו", מעיר אהרון כהן, שהחליף את אלי אגרנט כחבר ועדת הקלפי מטעם מפא"י.

קלפה סקויר, גבר מרוקאי מזוקן ובריא-גוף, בא להצביע עם אשתו אנה. הוא גוער באשתו בקול רם.

"אדוני, אתה מפריע", מעיר לו יואל אפרים, משקיף מפ"ם.

קלפה מתמלא חימה: "אני מפריע? אתה מפריע!" מנסים להרגיע אותו, אבל הוא נעלב מאיד: "הוא אמר לי שאני מפריע. הוא בעצמו מפריע!" הוא תופס בידה של אשתו, שטרם הצביעה, ואומר לה: "יאללה, בואי!" בקושי משכנעים אותו שלא היתה כל כוונה להעליבו ושהוא צריך להצביע.

יוצא מאחורי הפרגוד כשחיוך מאושר על פניו: "זקן! זקן!"

"מי זקן, אתה גראה צעיר", אומרים לו.

(המשך מעמוד 13)

משנה, בעצם? מעיר, "אני יכול להגיד לך עכשיו על 90 אחוז מהנכנסים מי יצביע בשביל מי."

"מה אתה? דור?" אני שואל אותו.

"לא, אני עובד בסוכנות!"

הגינני בהחלט.

קדפי 05566. בית-ספר "אורים", אור-יהודה.

15.05 — החברה האלה באמת עובדים! אנשי מפא"י, כמובן. אין פיסת, חירג או עיזר שלא ניפקד. אין יודעים שהם נאמני מפלגת פועלי ארץ-ישראל? ישנם כמה סימנים. אחד מהם: ה"יור", עסקן מפא"י חשוב כאן, מכיר אותם בשמותיהם. עוד לפני שהם מציגים תעודת זהות, הוא כבר מכיריו על שמותיהם.

פעם, כאשר בא משקיף של אחת המפלגות לבדוק אם כל הפתקים אומנם נמצאים בתא הבחירה, העיר לו בצחוק: "הערימה א' לא התמעטה, מה? היא תישאר ככה עד הליילה. האנשים שלנו אינם זקוקים לפתקים האלה. הם מביאים את פתקיהם איתם."

"גראה, גראה", השיב היריב. באמת, נראה.

ניכנס גבר גבוה וגיינני. קיבוצניק לכל פרטיו. אפילו אשכנזי הוא מציג את כתב המינוי שלו: חבר קיבוץ מצר של השומר הצעיר, משקיף מטעם מפ"ם. מיד מתחילים להתלוצץ על חשבון האשכנזי המיסכן. האיש גראה נבון מעט. כשכולנו מתחילים לצחוק, הוא שואל: "מה אמרתם?" מיד ענה לו מישוהו: "לא, לא, זה לא עליך. מישוהו סיפר בדיחה."

זאת הפעם הראשונה שנוכחתי במצב כזה. בדרך כלל דוברי אידיש הם העושים את הקונץ הזה.

קדפי 61023. מעברת פרדסי-כין

15.10 — שוב הפסקה בקצב ההצבעה. ניכנסים אנשי מפלגות שונות, על מנת לקבל מידי משקיפיהם את רשימות האנשים שכבר הצביעו. יתכן וכבר עשו כך מספר פעמים, אך תוך כדי עבודה לא שם איש לב לכך.

משקיף אגודת ישראל, דוד שרייבר, רובץ בתוך ערימת הכריכים שלו ולועס. ילד קצר-שיער וארוך-פיאות ניכנס ומביא לו את בקבוק המיץ המיידע-כמה. בפתח קורא מישוהו למשקיף פועלי אגודת ישראל: "להביא לך משהו?" "כן", מודרז לענות לו דוד, כשפיו מלא לחם. "תביא לו אוכל."

בינתיים שבה שבתאי מרסל. קודם שלחו אותה חזרה, הביתה. בתעודת הזהות שלה היתה חסרה התמונה. כעת היא הביאה אותה. התמונה לחוד והפינקס לחוד. "איראשר", פוסק יושב-ראש ההצעה. "איראשר להוכיח שהתמונה שייכת לתעודה." מרסל מתרגזת. "מה זה? אתם מקבלים כסף בחינם? מה זאת אומרת לא תמונה שלי. בטח שזה שלי."

נשים ערביות בטייה מובלות לקלפי, בהדרכת צעיר שנתן להן פתקים

עוד מאז שהייתי גרה באוהל. בסוף משתכנעים חברי ההצעה. לא מנימוקיה של מרסל, כמובן. הם פשוט מצאו שהתחמת על התמונה — חופפת את המשכה שעל גבי התעודה.

נציגי אגו"י ופא"י מחליטים שהעניין בעצם נימאס עליהם. הם פותחים דף גמרא ומתחילים ללמוד. את הוקנה שנכנסה באותו רגע אין הם מזכים במבט. הישישה מקבלת את המעטפה ונכנסת אל מאחורי הפרגוד. הרעש שנשמע כעבור כמה שניות, מחריד משלחתם אפילו את שני לומדי-הגמרא השלושים. הישישה, שביקשה לצאת מאחורי הפרגוד, דחקה אותו והוא נפל ארצה בחבטה. "תתחילו כעת להגיד תהילים", אומר מישוהו לצמד. "זה עשוי לעזור לכם יותר."

קדפי 05566. בית-ספר "אורים", אור-יהודה

16.10 — "שלום רבתי, מה נשמע?" הקול, התנועות, הלבוש — כולם מעידים על אישיות ציבורית מנוסה. הוא מציג את עצמו: חבר ועדת הבחירות המרכזית, או משהו כזה. "כמה כבר הצביעו?" 127. "טסה-טסה-טסה" מעט מאוד. כמה זה באחוזים? קצת פחות מ-30 אחוז. "גורו, זה לא כל-כך גורא. ככה זה בערך גם בתל-אביב... אבל אני רואה שבקלפי השכונה יש תור."

19.30 — הראדיו אומנם בישר בניצחון שליד הקלפיות נעשית ההצבעה ערה יותר, וכי קרוב ל-70 אחוז מכלל הבוחרים כבר הצביעו. גם כאן כבר הצביעו קרוב ל-70